

Ο Χριστός με σκουλαρίκι; (Παναγία Αρακιώτισσα)

[Ορθοδοξία](#) / [Θρησκευτική ζωή](#)

[Μητροπολίτης Μόρφου Νεόφυτος](#)

Στον νότιο τοίχο* υπάρχει η μεγάλη τοιχογραφία της **Παναγίας της Αρακιώτισσας**, όπου άγγελοι δεόμενοι στα δεξιά και στα αριστερά της με συγκλονισμό κρατούν τα σύμβολα του πάθους, τον Σταυρό, τον σπόγγο και τη λόγχη. Πρόκειται για πρώιμη απεικόνιση της Παναγίας του Πάθους.

Η Παναγία είναι θλιμμένη και στην κεφαλή φορά ένα βαθύ κόκκινο μαφόριο, το οποίο φτάνει μέχρι τα πόδια. Πίσω από τη Θεοτόκο υπάρχει ένας μεγαλοπρεπής θρόνος με πολλές επιγραφές και προσευχές γραμμένες στους τοίχους.

Τα χρώματα είναι σκούρα, ενώ τα αμυγδαλόσχημα μάτια της είναι τόσο γραμμικά και επιτηδευμένα που η ματιά της Θεοτόκου ενώνεται με τη ματιά του βρέφους Ιησού. **Φαίνεται δηλαδή να μη βλέπει εμάς, αλλά να συνομιλεί, ως εκπρόσωπος του ανθρωπίνου γένους, με το βρέφος Ιησού.**

Σε αυτή τη βαθυστόχαστη συνομιλία των χρωμάτων και των κινήσεων, υπάρχει και **μια λεπτομέρεια που προσδίδει γραφικότητα. Αν προσέξουμε καλά τον Ιησού θα δούμε ότι στο αφτί Του φοράει ένα σκουλαρίκι.** Το ίδιο κόσμημα βλέπουμε και στην τοιχογραφία που βρίσκεται ακριβώς απέναντι από την Παναγία, όπου ο Ιησούς αγκαλιάζεται «χερσί πρεσβυτικάς» από τον Συμεών. **Το σκουλαρίκι στο Βυζάντιο ονομαζόταν σχολαρίκιον και το φορούσαν οι μαθητές της Στρατιωτικής Σχολής Κωνσταντινουπόλεως για να διακρίνονται, αφού προορίζονταν για μέλη της αυτοκρατορικής φρουράς.** Επειδή ονομάζονταν σχολάριοι, τα ενώτια που έφεραν ως διακριτικό τους γνώρισμα ονομάστηκαν σχολαρίκια. Έτσι, από το σχολάριον φτάσαμε στο σημερινό σκουλαρίκι.

Τώρα, γιατί να φορεί σκουλαρίκι ο Χριστός; Διότι είναι ο μονογενής Υιός και Λόγος του Θεού και το μοναχοπαίδι της Παναγίας. Κι αυτό παραπέμπει σ' ένα πολύ παλιό έθιμο. Θυμάμαι τη γιαγιά μου τη Μυροφόρα που έζησε 97

χρόνια, που μου έλεγε ότι όταν ήταν νέα στο χωριό της, την Κάτω Ζώδεια, οι πλούσιες οικογένειες είχαν το έθος να βάζουν **χρυσό σκουλαρίκι στο δεξί αφτί του μοναχογιου τους**. Όταν το παιδί μεγάλωνε και παντρευόταν του έβγαζαν το σκουλαρίκι και του έλεγαν: «Γυιε μου, τώρα εσύ θα πάρεις γυναίκα με σκουλαρίκι, δεν θα φοράς σκουλαρίκι.»

Όταν τη ρώτησα «γιατί έβαζαν σκουλαρίκι στον μοναχογιού, γιαγιά;», μου έδωσε μια άκρως παιδαγωγική απάντηση: **«Του έβαζαν σκουλαρίκι διότι δεν είχε άλλα αδέρφια για να ξεχωρίζει μέσα στο χωριό και έτσι να τον προσέχουμε, να τον φροντίζουμε, να μην τον πληγώνουμε και να τον αγαπούμε περισσότερο. Είχε ανάγκη από ειδική σημασία, αφού δεν είχε αδέρφια και αδελφές για να του τη δώσουν. Κι όταν έβρισκε σημασία και αγάπη από τη γυναίκα του όταν παντρευόταν, έβγαζε το σκουλαρίκι.»**

Θυμάμαι, σε μια επίσκεψή μου στο Γυμνάσιο Κάτω Πύργου, μοίραζα στα παιδιά της Γ' Λυκείου την εικόνα της Παναγίας της Αρακιώτισσας. Οπότε, ένα παιδί μου λέει χαμηλόφωνα: «Πάτερ, είναι αμαρτία να φορείς σκουλαρίκι; Θυμώνει η καθηγήτρια και λέει ότι είναι αμαρτία.» Του λέω: «Γυιε μου, αφού και ο Χριστός, ο Θεός, που τώρα σου έδωσα, φορεί σκουλαρίκι.» «Μα πού πάτερ;» μου λέει το παιδί. «Κοίταξε την εικόνα καλά» του απαντώ. Τότε αυτός βγάζει μια φωνή θριαμβευτική: «Κυρία και ο Χριστός φόρεσε σκουλαρίκι.» Του λέω: «Θες να μάθεις και γιατί;» Και αφού του είπα την ιστορία της γιαγιάς Μυροφόρας, στο τέλος του λέω: **«Εάν και εσύ γυιε μου έχεις ανάγκη από ειδική σημασία, από περισσότερη αγάπη, φόρεσε σκουλαρίκι. Εάν όμως έχεις αυτή την αγάπη από τους συμμαθητές σου, από το περιβάλλον σου και την οικογένειά σου είναι περιττό.»**

Βλέπουμε λοιπόν ότι και οι χαριτωμένες λεπτομέρειες έχουν τη δική τους ιστορία στη λαϊκή παράδοση και στη θεολογία.

Πηγή: Μητροπολίτης Μόρφου κ. Νεόφυτος, *Ιερά Μονή Παναγίας του Άρακα*, εκδ. «Θεομόρφου», σ. 23-27

* **Σημείωση:** Το απόσπασμα αναφέρεται στην Ι.Μ. Παναγίας του Άρακα που βρίσκεται στο χωριό Λαγουδερά της επαρχίας Λευκωσίας. Οι τοιχογραφίες χρονολογούνται στο 1192.

Πηγή: h-agaph-panta-elpizei.blogspot.gr/
<http://bit.ly/14I3tcA>